

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoCsp/35/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121437811
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:6121437811.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Prievozská 2, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpený advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s. r. o., so sídlom Prievozská 2, Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. C. XXX/XX, D., zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Roman BLAŽEK, s. r. o., so sídlom Pohraničná 4, Komárno, IČO: 36 721 123, o zaplatenie sumy 5 117,43 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 13. septembra 2023 č. k. 6Csp/134/2021–240 takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **m e n í** tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 927,86 eura s 5% ročným úrokom z omeškania od 15. 12. 2020 do zaplatenia v mesačných splátkach vo výške 80 eur, vždy do 15. dňa v mesiaci pod stratou výhody splátok, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

II. Vo zvyšnom zamietajúcom výroku sa napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

III. Žalovanému sa voči žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 72,50%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu v celom rozsahu a žalovanému priznal nárok voči žalobcovi na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 497, § 499, § 502, § 503 ods. 1, § 504 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 13. 06. 2014 do 31. 12. 2014, § 53 ods. 1 a ods. 5, § 53 ods. 9, § 54 ods. 1, ods. 2, § 54a, § 100 ods. 1, § 101, § 103, 122 ods. 1, § 525 ods. 2, § 565, § 879v Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 2, ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, § 1 ods. 1, ods. 2, § 2, § 9 ods. 1, ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov.

1.1. Uvedol, že žalobca sa žalobou doručou Okresnému súdu Banská Bystrica domáhal zaplatenia sumy 5 117,43 eura s príslušenstvom. Okresný súd Banská Bystrica vydal dňa 14. 09. 2021 platobný rozkaz, proti ktorému podal žalovaný odpor. Následne po vykonanom dokazovaní rozhodol rozsudkom zo dňa 07. 04. 2022 č. k. 6Csp/134/2021–140 tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 5 117,43 eura spolu s vyčísleným úrokom vo výške 1 462,94 eura, s vyčísleným úrokom z omeškania vo výške 165,88 eura, úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 5 117,43 eura od 15. 12. 2020 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol tak, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Proti uvedenému podal žalovaný včas odvolanie. Odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a

nové rozhodnutie z dôvodu, že doposiaľ nedostatočne skúmal vecnú aktívnu legitímáciu žalobcu, pričom v ďalšom konaní je viazaný vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu a je jeho povinnosťou sa zaoberať otázkou, či je žalobca vecne aktívne legitimovaný na podanie predmetnej žaloby a až v prípade, ak dospeje k záveru, že je vecne aktívne legitimovaný, tak sa bude následne opätovne zaoberať vznesenou námietkou premlčania, tak ako ju žalovaný namietal v podanom spore a v podanom odvolaní, pričom odvolací súd poukazuje v tejto súvislosti na rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Cdo 140/2021, 5Cdo 224/2021, 4Cdo 132/2021, ktoré sa zaoberajú stanovením počiatku plynutia premlčacej doby v spotrebiteľských vzťahoch, pri strate výhody splátok.

1.2. Vo veci opätovne nariadil pojednávanie a vykonal dokazovanie. Uviedol, že žalobca sa voči žalovanému domáhal zaplatenia sumy 5 117,43 eura s príslušenstvom na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej podľa § 524 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka zo dňa 14. 12. 2020 medzi postupcom Slovenská sporiteľňa, a. s., a žalobcom. Postupca na žalobcu postúpil pohľadávku voči žalovanému, ktorá vznikla zo Zmluvy o splátkovom úvere č. 5062068214 uzatvorenej dňa 11. 09. 2014. Považoval za nesporné, že uzavretá Zmluva o splátkovom úvere je svojím obsahom zmluvou spotrebiteľskou a zároveň aj zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to vzhľadom na povahu strán tejto zmluvy, keďže právny predchodca žalobcu ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetnú zmluvu so žalovaným ako spotrebiteľom, ktorý pri uzavretí zmluvy nekonal v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania (čo vyplýva z označenia žalovaného v tejto zmluve identifikačnými znakmi typickými pre nepodnikateľa - menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom a číslom občianskeho preukazu).

1.3. V prvom rade zameral na skúmanie tej skutočnosti, či je v konaní daná aktívna vecná legitímácia žalobcu. Poukázal na to, že v danom prípade žalobca na pojednávaní dňa 13. 09. 2023 tvrdil, že žalovaný bol v omeškaní so splátkou splatnou dňa 25. 04. 2020, čo medzi stranami sporu nebolo sporné. Naviac, z listinných dôkazov predložených žalobcom vyplynulo, že žalovaný uhradil spolu 6 072,14 eura, a to na splátkach splatných do 25. 03. 2019 vrátane a čiastočne splátku dňa 25. 04. 2019 vo výške 54,52 eura. V takomto prípade boli splnené podmienky na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, keďže od splátky splatnej dňa 25. 04. 2020 do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru dňa 10. 08. 2020 uplynuli viac ako tri mesiace, pričom právny predchodca žalobcu výzvou doručenou žalovanému dňa 15. 07. 2020 upozornil žalovaného v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva na zosplatenie úveru, a tak mohlo dňa 10. 08. 2020 dôjsť k zosplateniu úveru. Následne však právny predchodca žalobcu výzvou zo dňa 10. 09. 2020 doručenou žalovanému dňa 16. 09. 2020 upozornil žalovaného na možnosť postúpenia pohľadávky na tretiu osobu v prípade nezaplatenia dlžnej sumy. Dospel preto k záveru, že postúpenie pohľadávky na tretiu osobu je možné v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách len v tom prípade, ak od doručenia písomnej výzvy (v zákone uvedené ako napriek písomnej výzve) je žalovaný v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku dlhšie ako 90 kalendárnych dní. V danom prípade bola výzva s upozornením na možnosť postúpenia pohľadávky žalovanému preukázateľne doručená dňa 16. 09. 2020 (č. I. 233 spisu) a s poukazom na § 122 ods. 1 Občianskeho zákonníka začala dňa 17. 09. 2020 plynúť 90-dňová lehota v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, ktorá uplynula dňa 15. 12. 2020 (vrátane). Právny predchodca žalobcu však so žalobcom uzatvorili Zmluvu o postúpení pohľadávky voči žalovanému už dňa 14. 12. 2020, t. j. pred uplynutím 90-dňovej lehoty uvedenej v § 92 ods. 8 zákona o bankách, a preto neboli splnené podmienky na postúpenie pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách.

1.4. Poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo 147/2017, ktoré citoval. Dospel k záveru, že v danom prípade neboli splnené podmienky na postúpenie pohľadávky podľa § 92 ods. 8 prvá veta zákona o bankách a v danom prípade je postúpenie pohľadávky v rozpore so zákonom. Postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka je vylúčené/zakázané, a preto išlo v danom prípade o neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Na absolútnu neplatnosť postúpenia musel prihliadať aj bez námietky z úradnej povinnosti. Poukázal na to, že žalobcovi nesvedčí v konaní aktívna vecná legitímácia a z uvedených dôvodov žalobu zamietol.

1.5. Pre úplnosť dodal, že v predmetnej veci žalobca vo vyjadrení zo dňa 03. 11. 2021 na č. I. 103 spisu tvrdil, že mimoriadnu splatnosť vyhlásil pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 25. 07. 2020 podaním zo dňa 11. 08. 2020. Keďže podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. V prípade takejto interpretácie žalobcom mal za to, že

neboli splnené podmienky na zosplatnenie úveru podľa § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka, keďže od 25. 07. 2020 do 11. 08. 2020 neuplynuli tri mesiace od omeškania so zaplatením splátky splatnej dňa 25. 07. 2020. Právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na splatenie dlžnej sumy ešte pred splatnosťou splátky splatnej dňa 25. 07. 2020 a to výzvou zo dňa 09. 07. 2020, ktorá bola žalovanému doručená dňa 15. 07. 2020, pričom právny predchodca žalobcu listinou zo dňa 11. 08. 2020 vyhlásil ku dňu 10. 08. 2020 mimoriadnu splatnosť úveru bez toho, aby uplynuli tri mesiace od omeškania so zaplatením splátky splatnej dňa 25. 07. 2020. Ani v takomto prípade by nemohla byť pohľadávka právneho predchodcu žalobcu na žalobcu platne postúpená. S poukazom na vyššie uvedené by žalobcovi nesvedčila v konaní aktívna vecná legitímácia, čo by bolo rovnako dôvodom pre zamietnutie žaloby.

1.6. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pretože žaloba bola zamietnutá, a preto mal plný úspech v spore.

2. Žalobca sa odvolal voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote. Namietal, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

2.1. K splneniu zákonných podmienok pri postúpení bankovej pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách uviedol, že postupca dodržal všetky podmienky, ktoré mu zákon ukladá. V tejto súvislosti poukázal na to, že žalovaný bol v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní a zároveň bolo preukázané, že žalovaný bol postupcom vyzvaný na úhradu omeškaných splátok, a to aj výzvou zo dňa 10. 09. 2020 (preukázane doručenu žalovanému dňa 16. 09. 2020), ktorou postupca žalovaného upozornil, že v prípade, ak nebude dlžná suma uhradená, postupca je oprávnený postúpiť pohľadávku tretej osobe - čo napokon konštatoval aj samotný súd - a teda mal za to, že odoslanie, ako i samotné doručenie výzvy v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách žalovanému bolo v konaní riadne preukázané. Nestotožnil sa s právnym názorom súdu prvej inštancie a mal za to, že záver absolútne nevyplýva z uvedeného ustanovenia, ani zo žiadneho iného ustanovenia. Poukázal na to, že zákonodarcu požaduje, aby bol dlžník v omeškaní 90 dní, pričom táto lehota nenastáva od doručenia výzvy bankou klientovi, ale je nezávislou na výzve, pretože plynie od omeškania dlžníka, ktoré nastáva okamihom, keď dlžník prestal plniť svoj záväzok voči banke. V tejto súvislosti uviedol, že zmluva o postúpení pohľadávok síce bola uzatvorená dňa 14. 12. 2020, avšak jej účinnosť nastala až po 15. 12. 2020 (po zaplatení odplaty), a teda aj v prípade prijatia výkladu súdu (s ktorým sa žalobca nestotožňuje), by lehota 90 dní v súvislosti s výzvou zo dňa 16. 09. 2020 bola zachovaná. Poukázal na rozhodnutia krajských súdov a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré citoval. Záverom tvrdil, že výzvou podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách nie je len výzva zo dňa 16. 09. 2020, ale aj oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti (ktoré obsahuje výzvu na zaplatenie dlžnej čiastky) a upozornenie na možné uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka – pričom tieto výzvy boli dlžníkovi preukázateľne doručené o viac ako 90 dní pred účinnosťou postúpenia pohľadávky. Opätovne poukázal na aktuálnu rozhodovaciu prax, z ktorej citoval rozhodnutia súdov.

2.2. K platnému uplatneniu práva podľa § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka zastal názor, že v žiadnom prípade nie je povinný v samotnej žalobe (ako ani následne v súdnom konaní) uvádzať právne posúdenie svojho nároku. Takéto právne zdôvodnenie je procesnoprávne irelevantné, pretože jeho povinnosťou je uviesť iba rozhodujúce skutočnosti skutkového, nie právneho charakteru. V konaní uviedol všetky skutkové tvrdenia a predložil také listinné dôkazy, na základe ktorých bolo možné určiť, že došlo k platnému zosplatneniu, avšak v žiadnom prípade ho nemožno sankcionovať (v konečnom dôsledku až zamietnutím podanej žaloby) za to, že svojou procesnou aktivitou vyslovil svoj vlastný právny názor, v dôsledku ktorého súd zamietol podanú žalobu, pretože posudzoval len správnosť právneho záveru. Citoval rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo 196/2009 zo dňa 22. 09. 2010. Tvrdil, že právnym názorom strany sporu súd rozhodne nie je viazaný – práve naopak, súd je povinný vec posúdiť aj odlišne, ak na základe právneho názoru strany sporu nemožno dospieť k zákonom predpokladaným právnym následkom. Súd tak v rozpore s ustálenou praxou dovolacieho súdu posudzoval platnosť zosplatnenia na základe vyhodnotenia právneho posúdenia veci jednou zo

strán sporu, avšak vôbec nevzal do úvahy, že strany sporu majú povinnosť uviesť len skutkové tvrdenia. Právne posúdenie je už výhradne vecou súdu - ktorému sa súd nevenoval a uviedol, že uvedené (okrem údajného nesplnenia podmienok v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách) predstavuje dôvod na zamietnutie žaloby. V zmysle vyššie uvedeného mal za to, že je zrejmé, že v prípade, ak postupca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 10. 08. 2020 – toto svoje právo uplatnil v súlade s § 565 Občianskeho zákonníka a v súlade s aktuálnou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 25. 04. 2019 (t. j. splátky, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru predchádzala po dobu troch mesiacov a pre ktorej nezaplatenie mohol ako jedinej (!) vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru) a zároveň toto svoje právo uplatnil v súlade s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka po omeškaní spotrebiteľa (žalovaného) s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, pričom spotrebiteľ (žalovaný) bol nesporne na toto oprávnenie veriteľa upozornený (podaním zo dňa 09. 07. 2020). Poukázal na rozhodnutia krajských súdov a Ústavného súdu Slovenskej republiky. Namietal, že súd mal platnosť zosplatnenia právne posúdiť a určiť, ktorá splátka bola tou splátkou, pre nezaplatenie ktorej došlo k uplatneniu práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka postupcom (bez ohľadu na jej nesprávne označenie žalobcom) – a následne právne posúdiť, či táto splátka bola neuhradená a či boli splnené ostatné podmienky platnosti úkonu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti splátok dlhu. Súd pri posudzovaní platnosti zosplatnenia postupoval prísne formalisticky a vôbec nezohľadnil konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu (po zohľadnení ktorých nemožno dospieť k inému záveru, ako k záveru platnosti zosplatnenia úveru).

2.3. Na základe vyššie uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle § 388 CSP ho zmenil tak, že vyhovie žalobe, resp. v zmysle § 389 ods. 1 CSP ho zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané žalobcom ako oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote (§ 359, § 362 ods. 1 CSP) a že spĺňa náležitosti odvolania v zmysle § 363 CSP, preskúmal napadnuté rozhodnutie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), prejednal odvolanie žalobcu na nariadenom odvolacom pojednávaní (§ 385 ods. 1 CSP), pretože považoval za potrebné zopakovať dokazovanie (§ 384 ods. 1 CSP) a v zmysle § 382 CSP vyzval strany sporu k možnému použitiu § 7 a § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, s následným verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP). Dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zmeniť v zmysle § 388 CSP tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, keďže neboli splnené podmienky na potvrdenie ani zrušenie odvolaním napadnutého rozhodnutia.

5. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

6. Podľa § 385 ods. 1 CSP na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

7. Podľa § 191 ods. 1 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

8. Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 290 CSP spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.

10. Podľa § 295 CSP súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ navrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí dôkaz.

11. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou doručenou Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 08. 11. 2021 domáhal zaplata sumy 5 117,43 eura s príslušenstvom. Žalobca dôvodil, že právny predchodca žalobcu (Slovenská sporiteľňa, a. s.) uzatvorila so žalovaným dňa 11. 09. 2014

Zmluvu o splátkovom úvere č. 5062068214, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý spotrebný úver vo výške 7 000 eur s fixnou výškou úrokovej sadzby vo výške 13,90% ročne. Žalovaný sa zaviazal úver splácať v pravidelných 120-tich mesačných splátkach po 113,54 eura vždy k 25. dňu v mesiaci s dátumom prvej splátky dňa 25. 09. 2014 a s konečnou splatnosťou dňa 25. 09. 2024. RPMN bola stanovená na 16,05% pri priemernej RPMN 10,34%. Celková čiastka spojená s úverom predstavovala sumu 13 621,15 eura a poplatok za poistenie úveru nebol dohodnutý. Výzvou zo dňa 09. 07. 2020 právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy vo výške 1 881,30 eura s tým, že ak dlžnú sumu žalovaný do 15 dní od doručenia výzvy neuhradí, banka je oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky. Listom zo dňa 11. 08. 2020 (č. I. 27) právny predchodca žalobcu zaslal žalovanému oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru podľa bodu 8.1. písm. a/ Produktov obchodných podmienok pre hypotekárne a splátkové úvery SLSP, a. s. s účinnosťou od 01. 01. 2015 tým, že banka vyhlásila ku dňu 10. 08. 2020 mimoriadnu splatnosť pohľadávky, ktorá je vo výške 6 387,40 eura a ktorú vyzvala žalovaného uhradiť do 15 dní. Z listinných dôkazov predložených žalobcom vyplynulo, že žalovaný uhradil spolu 6 072,14 eura, a to na splátkach splatných do 25. 03. 2019 vrátane a čiastočne splátku dňa 25. 04. 2019 vo výške 54,52 eura. Zároveň právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému, že pohľadávku na základe zmluvy o postúpení postúpil na žalobcu. Právny predchodca žalobcu oznámil túto skutočnosť žalovanému listom zo dňa 22. 12. 2020. K žalobe pripojil Zmluvu o postúpení pohľadávok č. 1091/2020/CE zo dňa 14. 12. 2020, Zmluvu o splátkovom úvere č. 5062068214 zo dňa 11. 09. 2014, Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 11. 08. 2020 s doručenkou, Všeobecné obchodné podmienky, Obchodné podmienky Slovenskej sporiteľne, a. s., pre poskytovanie Úverov a Povolených prečerpaní Privátnym klientom a MIKRO podnikateľom, Výzvu na úhradu dlžnej sumy zo dňa 09. 07. 2020, Výzvu na úhradu dlžnej sumy zo dňa 10. 09. 2020, Výpis z účtu, Oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 22. 12. 2020, Pokus o zmier zo dňa 01. 06. 2021. Okresný súd Banská Bystrica vydal dňa 14. 09. 2021 platobný rozkaz, proti ktorému podal žalovaný odpor.

11.1. Následne po vykonanom dokazovaní rozhodol súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 07. 04. 2022 č. k. 6Csp/134/2021–140 tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 5 117,43 eura spolu s vyčísleným úrokom vo výške 1 462,94 eura, s vyčísleným úrokom z omeškania vo výške 165,88 eura, úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 5 117,43 eura od 15. 12. 2020 do zaplataenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol tak, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Proti uvedenému podal žalovaný včas odvolanie. Odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu, že doposiaľ nedostatočne skúmal aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu, pričom v ďalšom konaní je viazaný vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu a je jeho povinnosťou sa zaoberať otázkou, či je žalobca aktívne vecne legitimovaný na podanie predmetnej žaloby a až v prípade, ak dospeje k záveru, že je aktívne vecne legitimovaný, tak sa bude následne opätovne zaoberať vznesenou námietkou premlčania, tak ako ju žalovaný namietal v podanom spore a na tejto zotrval aj v podanom odvolaní, pričom odvolací súd poukázal v tejto súvislosti na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 140/2021, 5Cdo 224/2021, 4Cdo 132/2021, ktoré sa zaoberajú stanovením počiatku plynutia premlčacej doby v spotrebiteľských vzťahoch, pri strate výhody splátok.

11.2. Súd prvej inštancie vo veci opätovne nariadil pojednávanie, vykonal dokazovanie a rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol.

12. Na pojednávaní pred odvolacím súdom dňa 23. 05. 2024, odvolací súd v záujme zamedzenia prekvapivého rozhodnutia v zmysle § 181 ods. 2 CSP uviedol svoje predbežné právne posúdenie veci a uviedol, že má za to, že žalobca je aktívne vecne legitimovaný. V zmysle § 382 CSP vyzval strany sporu, aby sa vyjadrili k možnému použitiu ustanovenia § 7 a § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia zmluvy. Právny zástupca žalobcu v danej veci uviedol, že na podanej žalobe trvá a po podaní žaloby neeviduje žiadne platby. Súhlasil s právnym posúdením súdu o aktívnej vecnej legitimitácii žalobcu a poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. septembra 2023 sp. zn. 9Cdo 165/2022. Vyjadril sa k § 7 a § 11 o spotrebiteľských úveroch a uviedol, že bonita nebola sporná až do odvolacieho konania. Veriteľ v čase uzatvorenia zmluvy skúmal bonitu žalovaného a citoval priamo postupcu s tým, že uviedol klientom deklarovaný príjem overený dopytom zo Sociálnej poisťovne 360 eur, existujúce záväzky 32 eur, náklady na domácnosť 198,09 eura, ukazovateľ schopnosti splácať bol vypočítaný nasledovne: 360 – 198,09 – 32 = disponibilný zostatok 130 eur. V zmysle zmluvy bola splátka úveru vo výške 113,54 eura. Podmienka primárnej návratnosti teda zo strany klienta bola splnená. Existujúce splátky úverov a úverová história

klienta bola overená dopytom do úverového registra. Namietanie skúmania bonity klienta právnym predchodcom nepovažoval za novotu v zmysle § 366 písm. c) CSP, pretože žalovaným bola namietaná až v rámci odvolacieho konania. Mal za to, že veriteľ neporušil žiadnu zo svojich povinností. Poukázal na to, že z poskytnutého úveru 7 000 eur zaplatil sumu viac ako 6 000 eur, preto mal za to, že bolo v schopnostiach žalovaného úver splácať. Žalovaný sa na pojednávaní vyjadril, že jeho schopnosť splácať úver nie je presná. Uviedol, že sa zúčastňoval rodinného podnikania a neskôr nebol schopný splácať úver, pretože nedostával peniaze od jeho otca, ktorý nebol schopný splácať svoje dlhy, ktoré s bratom podedili. Išlo o sumu vo výške 65 000 eur, z čoho musia ešte splatiť 15 000 eur. Uviedol, že úver by bol schopný splácať vo výške 80 eur mesačne, pretože jeho terajší príjem je vo výške 750 eur.

13. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa 11. 04. 2014 je zmluvou spotrebiteľskou a túto je potrebné posúdiť v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, ako aj o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinného ku dňu uzatvorenia spotrebiteľskej zmluvy. Právny predchodca žalobcu podľa údajov z obchodného registra poskytuje úvery a pôžičky z vlastných zdrojov a žalovaný použil úverové prostriedky na osobnú spotrebiteľskú činnosť, nie na obchod alebo podnikateľskú činnosť.

14. Podľa § 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, na účely tohto zákona sa rozumie a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti, d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

15. Podľa § 9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v rozhodnom čase zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

16. Podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru

17. Podľa § 7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.17)

18. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

19. Odvolací súd sa v danom prípade ako prvým zaoberal aktívnou vecnou legitimitáciou z dôvodu, že súd prvej inštancie uviedol, že žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný, čo sa týka žalovaného nároku a žalobu zamietol. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie uvádza, že imanentnou súčasťou súdneho konania je preskúmavanie vecnej legitímácie, či už aktívnej, t. j. existencie tvrdeného práva na strane žalobcu, alebo pasívnej, t. j. existencie tvrdenej povinnosti na strane žalovanej. Pod pojmom aktívna vecná legitímácia je potrebné rozumieť také hmotnoprávne postavenie, z ktorého žalobcovi prináleží ním uplatnené právo, resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Aktívnu vecnú legitimitáciu v spore je možné nadobudnúť aj postúpením pohľadávky, ktorá je predmetom konania.

20. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 205/2009 zo dňa 29. júna 2010, v ktorom je okrem iného uvedené, že aktívnou vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu – žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta.

21. Na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 192/2004 citovaný v uznesení ústavného súdu III. ÚS 473/2017).

22. Odvolací súd v nadväznosti na uvedené uvádza, že postup súdu prvej inštancie v kontexte vyššie uvedeného nebol správny. Po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie nepostupoval správne pri závere, že žalobca nemá vecnú legitímáciu z dôvodu, že neprišlo k platnému postúpeniu pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Odvolací súd v tomto smere dodáva, že žalobca je aktívne vecne legitimovaný.

23. V prejednávanej veci bolo zrejmé, že vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným vznikol z bankového úveru, ktorý je regulovaný špeciálnou právnou úpravou, a to Zákonom o bankách, ktorý je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku predpisom s charakterom lex specialis, a to úpravou zakotvenou v ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Toto ustanovenie sprísňuje zákonné predpoklady postúpenia bankovej pohľadávky z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom už nad pohľadávkou nie vždy je zachovaná kontinuita dohľadu centrálnej banky, ktorá je dôležitá v priebehu trvania úverového vzťahu. Podmienky uvedené v predmetnom ustanovení podmieňujú platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky.

24. Ustanovenie § 525 Občianskeho zákonníka určuje, ktoré pohľadávky nemožno platne postúpiť, pričom postúpenie určitých pohľadávok môže byť zakázané špeciálnymi predpismi, prípadne postúpenie môže byť zákonom síce dovolené, ale len za určených podmienok. Podľa názoru odvolacieho súdu ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách je práve takým ustanovením, ktoré upravuje ďalšie špeciálne podmienky (popri všeobecných v Občianskom zákonníku), za ktorých môže byť banková pohľadávka (alebo jej časť) postúpená. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení do 31. decembra 2016 oprávňovalo banku postúpiť tretej osobe len pohľadávku, ktorá bola v čase postúpenia splatná (rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo 36/2020 z 15. 12. 2020). Počnúc od 01.01.2017 je toto ustanovenie novelizované.

25. Podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách účinného od 01. 01. 2017 (teda aj v čase postúpenia pohľadávky v danej veci), ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu.

Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

26. V súvislosti s vyššie uvedeným odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. septembra 2023 sp. zn. 9Cdo 165/2022, v ktorom je okrem iného uvedené, že „primárnym právnym problémom v prejednávanej veci je posúdenie (ne)platnosti právneho úkonu postúpenia pohľadávky podľa § 39 OZ, pretože od tejto skutočnosti sa odvíja aktívna vecná legitímácia žalobkyne. Rozhodujúcim je teda posúdenie, aké podmienky musia byť splnené, aby došlo k platnému postúpeniu pohľadávky banky voči žalovanému na žalobkyňu zmluvou o postúpení pohľadávok, keď je zrejmé, že ich nedodržanie je sankcionované absolútnou neplatnosťou tohto právneho úkonu pre rozpor so zákonom (§ 39 OZ). Podľa názoru dovolacieho súdu niet žiadneho dôvodu odkláňať sa od názorov vyjadrených v citovanom judikáte R 60/2018 a vyžadovať, aby výzva banky adresovaná dlžníkovi v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách obsahovala ďalšie, osobitné náležitosti než tie explicitne vyjadrené. Uvedené rozhodnutie jasne definovalo podmienky pre platné postúpenie pohľadávky banky, a to: a/ preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a b/ dlžníkovu následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní.“ Zároveň uviedol, že „ak banka klienta/dlžníka písomne vyzve na úhradu presne špecifikovanej konkrétnej sumy pohľadávky, možno takúto písomnosť považovať za výzvu pred postúpením, od ktorej doručenia musí uplynúť aspoň 90 dní a následne možno pohľadávku postúpiť, pretože dlžník bol upozornený na omeškanie s úhradou jeho peňažného záväzku. Z výzvy na zaplatenie nemusí výslovne vyplývať, že ak dlžník sumu neuhradí, veriteľ pristúpi k postúpeniu pohľadávky, musí z nej však byť bez akýchkoľvek pochybností zrejme konkrétna špecifikácia pohľadávky, ktorú má dlžník uhradiť. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje, že uvedenú otázku okrajovo riešilo aj rozhodnutie sp. zn. 7Cdo/191/2021, z ktorého vyplýva, že za výzvu na plnenie pred postúpením podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách možno považovať aj oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti, ak jeho obsahom je výzva dlžníkovi na zaplatenie pohľadávky.“

27. Odvolací súd preto v danom smere uvádza zhodne so súdom prvej inštancie, že žalobca na pojednávaní dňa 13. 09. 2023 tvrdil, že žalovaný bol v omeškaní so splátkou splatnou dňa 25. 04. 2020, čo medzi stranami sporu nebolo sporné. Naviac, z listinných dôkazov predložených žalobcom vyplývalo, že žalovaný uhradil spolu 6 072,14 eura, a to na splátkach splatných do 25. 03. 2019 vrátane a čiastočne splátku dňa 25. 04. 2019 vo výške 54,52 eura. V takomto prípade boli splnené podmienky na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, keďže od splátky splatnej dňa 25. 04. 2020 do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru dňa 10. 08. 2020 uplynuli viac ako tri mesiace, pričom právny predchodca žalobcu výzvou doručenou žalovanému dňa 15. 07. 2020 upozornil žalovaného v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva na zosplatenie úveru, a tak mohlo dňa 10. 08. 2020 dôjsť k zosplateniu úveru. Z uvedeného preto možno vyvodiť záver o platnom zosplatení pohľadávky.

28. Odvolací súd však nesúhlasí s právnym názorom súdu prvej inštancie týkajúceho sa platného postúpenia pohľadávky. Súd prvej inštancie správne uviedol, že postúpenie pohľadávky na tretiu osobu je možné v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách len v tom prípade, ak od doručenia písomnej výzvy (v zákone uvedené ako napriek písomnej výzve) je žalovaný v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Nesprávne však určil výzvu, na základe ktorej počítal uplynutie lehoty 90 dní. Právny predchodca žalobcu síce doručil žalovanému dňa 16. 09. 2020 výzvu na možné postúpenie pohľadávky žalovaného, avšak súd prvej inštancie opomenul výzvu doručenú dňa 17. 08. 2020, ktorou bolo žalovanému oznámené vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, z ktorej nepochybne vyplývala špecifikácia pohľadávky, ktorú má dlžník uhradiť. Odvolací súd dodáva, že túto výzvu je možné subsumovať pod § 92 ods. 8 zákona o bankách, pretože je v nej nepochybne konkretizovaná suma, ktorú žalovaný je povinný uhradiť. Za dodržania vyššie uvedených zákonných predpokladov, ktoré vychádzajú najmä z citovaných rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, odvolací súd dospel k záveru, že žalobca ako postupník sa na základe zmluvy o postúpení pohľadávky dňa 14. 12. 2020 stal veriteľom postúpenej pohľadávky, preto je daná jeho aktívna vecná legitímácia.

29. Na rozdiel od súdu prvej inštancie odvolací súd dospel k záveru, že žalobca preukázal v konaní svoju aktívnu vecnú legitimitáciu a predloženými listinnými dôkazmi bolo preukázané, že boli splnené všetky zákonné podmienky na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru a na postúpenie pohľadávky na postupcu. To znamená, že žalobca ako aktívne legítimovaný účastník mal právo domáhať sa postúpenej pohľadávky. Vo veci preto vytýčil pojednávanie, vypočul strany sporu a zopakoval dokazovanie. Po vykonanom dokazovaní v konaní nebolo sporné, že žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 7 000 eur, ktorý je spotrebiteľským úverom. Vzhľadom na to, že odvolanie bolo podané zo strany žalobcu, súd posudzoval vec cez rozsah a dôvody odvolania, ale musel prihliadnuť aj na podmienky, ktoré súd musí skúmať z úradnej povinnosti. Žalovaný sa v priebehu konania bránil okrem iného aj tým, že nebola skúmaná jeho bonita v zmysle § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd bol preto povinný si splniť túto povinnosť.

30. V danej veci ohľadom skúmania bonity súdom, odvolací súd dáva do pozornosti Smernicu 2008/48/ES v článku 8 ods. 1, ktorá stanovuje, že členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať.

31. Podľa článku 23 smernice 2008/48/ES členské štáty ustanovia pravidlá o sankciách za porušenie vnútroštátnych ustanovení prijatých na základe tejto smernice a prijmú všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili ich vykonávanie. Ustanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce.

32. Posúdením bonity spotrebiteľa pred uzavretím zmluvy o úvere sa zaoberal aj Súdny dvor EU v rozsudku zo dňa 5. marca 2020, v ktorom uviedol, že články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

33. Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES sa v našej právnej úprave odrazilo v ustanoveniach § 7 a § 11 o spotrebiteľských úveroch.

34. V zmysle dôvodovej správy k citovaným ustanoveniam § 7 a § 11 zákona o spotrebiteľských úveroch je touto novo ustanovenou povinnosťou v tomto návrhu zákona povinnosť posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver na základe relevantných a aktuálnych informácií, získaných jednak od spotrebiteľa, a jednak napr. v prípade banky zo spoločného bankového registra. Toto ustanovenie by malo zabezpečiť záujem veriteľov správne odhadnúť schopnosť spotrebiteľa splácať a správať sa tak obozretne jednak z pohľadu návratnosti úveru, a jednak z pohľadu dôsledkov nezodpovedného požičiavania na strane spotrebiteľov. Tento prístup aplikujú dnes len bankové subjekty.

35. Odvolací súd, zaoberajúc sa otázkou splnenia si povinnosti skúmať bonitu klienta pred poskytnutím úveru v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení, dospel k záveru, že veriteľ pri posudzovaní schopností žalovaného splácať spotrebiteľský úver nepostupoval s odbornou starostlivosťou, resp. táto skutočnosť nebola v konaní náležite preukázaná. Žalobcom namietaná skutočnosť spočívajúca v tom, že nie je možné prihliadať na žalovaného námietku týkajúcu sa jeho schopnosti splácať úver, nie je možné posudzovať ako novotu v zmysle § 366 CSP, a preto súd na ňu nemôže prihliadať, vyhodnotil ako nedôvodnú. Žalovaný skutočnosť, že súd neposudzoval veriteľovu povinnosť skúmať jeho bonitu, namietal už v priebehu konania a žalobca mal niekoľko príležitostí sa k nej vyjadriť. V tomto

smere je potrebné v kontexte vyššie uvedeného poukázať aj na tú skutočnosť, že samotné namietanie neskúmania bonity žalovaným nie je rozhodujúce, pretože túto povinnosť má súd ex offa, a teda by bol povinný k nej pristúpiť bez ohľadu na jej namietanie žalovaným.

36. Žalobca ohľadom skúmania bonity žalovaného v priebehu konania uviedol, že skúmanie bonity žalovaného nebolo sporné, a preto treba vychádzať z toho, ako z nespornej skutočnosti, a preto neprekladal ani žiadne dôkazy. Dôkazy, ktorými preukazoval skúmanie platovej schopnosti žalovaného splácať úver mal predložiť až na pojednávaní konajúcom sa dňa 23. 05. 2024. V tomto smere odvolací súd poukazuje na § 366 CSP a koncentráciu konania, v zmysle ktorej nebolo možné na nové dôkazy prihliadať. Koncepcia odvolacieho konania v civilnom spore vychádza z tzv. neúplného apelačného systému. Neúplnosť apelácie znamená, že právo odvolateľa použiť v odvolacom konaní prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie, je obmedzené. Žalobca mal v doterajšom priebehu konania niekoľko príležitostí tieto prostriedky použiť a bol vyzvaný súdom na ich predloženie a bol súdom poučený o sudcovskej koncentrácii konania. Argumentácia žalobcu v podobe nových skutočností predkladaných až v odvolacom konaní na pojednávaní je preto považovaná ako novota a odvolací súd na ňu neprihliadal.

37. S poukazom na vyššie uvedené preto v kontexte citovaných zákonných ustanovení dospel odvolací súd k záveru, že právny predchodca žalobcu pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať daný spotrebiteľský úver nepostupoval s odbornou starostlivosťou, keď nezisťoval skutočné výdavky žalovaného a nezabezpečil si dostatok údajov o príjmoch a výdavkoch žalovaného na získanie objektívneho obrazu o jeho finančnej situácii. Za takejto situácie odvolací súd dospel k záveru, že u žalobcu možno v zmysle ustanovenia § 11 zákona o spotrebiteľských úveroch hovoriť o tom, že z jeho strany došlo k hrubému porušeniu povinnosti podľa § 7 ods. 1 tohto zákona, teda posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pretože v zmysle § 11 sa za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov. Ani jedna z týchto skutočností v konaní nebola preukázaná. Keďže v prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

38. Poskytnutá výška úveru bola 7000 eur. Žalovaný uhradil sumu vo výške 6 072,14 eura. Odvolací súd ho preto zaviazal na zaplatenie 927,86 eura, ktoré predstavovalo rozdiel medzi poskytnutým úverom a zaplatenou čiastkou. Odvolací súd ho zároveň zaviazal na zaplatenie úroku z omeškania, ktorý bol žalobcom uplatnený a to od 15. 12. 2020 do zaplatenia, teda odo dňa nasledujúceho od dňa postúpenia pohľadávky právnym predchodcom žalobcu. Odvolací súd žalovanému umožnil predmetnú čiastku uhrádzať v splátkach vždy do 15. dňa v mesiaci a vo výške 80 eur po stratou výhody splátok a to práve z dôvodu jeho platových príjmov uvádzaných na pojednávaní. O zvyšnom nároku, ktorý požadoval žalobca v žalobe rozhodol tak, že ho zamietol, čo znamená, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti potvrdil. Z dôvodu, že úver bol vyhodnotený ako bez úročný a bez poplatkov nebolo možné žalobcovi priznať požadované úroky a poplatky.

39. Vzhľadom na tú skutočnosť, že odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie, rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania ako o závislom výroku (§396 ods. 2 CSP). Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania je potrebné premietnuť celý úspech strany v spore, ktorý závisí od rozhodnutia, ktorým odvolací súd rozhodol o zmene. Odvolací súd v danej veci uvádza, že v sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu, t.j. strane, ktorá mala vo veci úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane (§ 255 CSP). Oslobodenie od povinnosti nahradiť trovy konania úspešnej strane nie je možné. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobného návrhu a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. Na strane žalobcu ide o plný úspech vo veci vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným návrhom, t.j. ak sa žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Strana, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Odvolací súd priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 72,50 %. Súď pri výpočte nároku na náhradu trov konania vychádzal zo žalovanej sumy (istina vo výške 5 117,43 eura + kapitalizovaný úrok vo výške 1 462,94 eura + kapitalizovaný úrok z omeškania vo výške 165,88 eura = 6 746,25 eura), ktorá predstavovala 100 % a priznanej sumy (927,86 eura), ktorá tvorila 13,75%, ktorá predstavovala úspech žalobcu. Úspech žalovaného v spore bol preto 86,25%. Výsledkom pre výpočet nároku na náhradu trov konania je potom

rozdiel tvorený úspechom žalovaného a žalobcu. Žalovaný má preto nárok na náhradu trov konania v rozsahu 72,50% (86,25 – 13, 75). O výške náhrady trov konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti tohto rozhodnutia, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

40. Záverom odvolací súd dodáva, že neušlo jeho pozornosti, že súd prvej inštancie v záhlaví napadnutého rozhodnutia uviedol ako predmet konania zaplatenie sumy 5 177,43 eura s príslušenstvom, pričom správne má byť 5 117,43 eura s príslušenstvom. Uvedené pochybenie napravi súd prvej inštancie postupom podľa § 224 CSP tým, že vydá opravné uznesenie, v ktorom uvedie správne označenie predmetu konania.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).